**ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ**

7700 Търговище, пл. Свобода
Телефон: +359 601/687 00; факс: +359 601/620 57, 622 12
e-mail:obshtina@targovishte.bg; www.targovishte.bg

**Приложение № 1**

# О Т Ч Е Т

## ЗА 2018 ГОДИНА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА „ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ ЗА ПЕРИОДА 2015 – 2020 ГОДИНА”

Годишния отчет за изпълнение на програмата се изготвя на основание чл.52, ал.9 от Закона за управление на отпадъците. Програмата е приета с решение № 7 по Протокол №54/30.07.2015г. от Общински съвет– Търговище. Тя цели екологосъобразно управление на отпадъците в Общината отчитайки, че отпадъците са риск за човешкото здраве и околната среда.

Определените и приети цели на Програмата, чрез които ще се осъществи изпълнението й, съответстващи на целите, заложени в Националния план за управление на отпадъците са:

- **Цел 1:** Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- **Цел 2:** Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.
- **Цел 3:** Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;
- **Цел 4:** Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците;

Алтернативите за постигане на тези цели са определени, чрез разработване на подпрограми към всяка цел, чрез които да се изпълнят по следният начин:

**За изпълнение на Цел 1:**

- ✓ Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци;

**За изпълнение на Цел 2**:

- ✓ Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, пластмаса, метал и стъкло;
- ✓ Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците;
- ✓ Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци;
- ✓ Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци;

**За изпълнение на Цел 3:**

- ✓ Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Общината по управление на отпадъците;

**За изпълнение на Цел 4:**

- ✓ Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управлението на отпадъците;

## Цел 1: Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци

Предотвратяване образуването на отпадъци е мярка, която се намира на най-високото ниво в йерархията при управление на отпадъците. Чрез разработването на подпрограмата се цели насърчаване на населението, фирмите и институциите в Общината да предприемат мерки и методи, които да доведат намаляване образуването на отпадъци.

Мерките предвидени в подпрограмата са най-различни, като повечето изискват дълъг период за изпълнение. През годината поетапното им изпълнение се свежда до следните мероприятия:

За предотвратяване образуването на отпадъците от важно значение да се идентифицират всички стари замърсявания и да се ограничи появата на нови. Във връзка с това през 2018 г. са извършени проверки по всички населени места на територията на община Търговище. Проверките включват оглед на закрити селски сметища, чистотата на населеното място, оглед за образувани нови локални сметища. На всички населени места, в които са констатирани замърсявания са съставени констативни протоколи с направени предписания за предприемане на мерки по отстраняването им. Всички отпадъци генерирани на територията на община Търговище се депонират на Регионално депо за неопасни отпадъци в землището на село Пайдушко.

Друга мярка е включването на Община Търговище в Националната кампания „ Да изчистим България заедно”. Определеният ден за национално почистване беше 15 септември 2018 година. Бяха събрани 107,740 тона отпадъци и бяха почистени 313 места в община Търговище, с обща площ от 398 200 кв.м**.** Броят на доброволците, които се включиха в кампанията е 4 653 човека.
Кампанията има за цел едновременно с почистването на изхвърлените отпадъци на нерегламентирани места да насърчава и да поучава жителите на Общината относно управлението им и необходимостта от спазване на правилата за изхвърляне на различните видове отпадъци в определените им за целта места.

Поддържането на услугата на Общината през 2018 г. за безвъзмездно извозване на строителни отпадъци от ремонтна дейност от домакинствата до 1 куб.м. също има своя принос в политиката за предотвратяване образуването на отпадъците. През изминалата година са подадени 112 броя заявки за извозване на строителни отпадъци от граждани.

През годината Общината продължава да поддържа договор за безвъзмездно предаване на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата с фирма „Марекс” ООД. Преди сключването на договора тези отпадъци постъпваха в потока смесен битов отпадък поради липсата на разделното им събиране.

Друга мярка е изградената площадка за компостиране на растителни и биоразградими отпадъци. Чрез компостирането на растителните и биоразградимите отпадъци, се намалява количеството на отпадъците, предавани за обезвреждане.

## Цел 2: Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, пластмаса, метал и стъкло

Община Търговище има сключен договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екобулпак"АД. Системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки обхваща град Търговище и селата Лиляк, Васил Левски, Стража и Разбойна и е по „дву-контейнерен тип" – с жълти и зелени съдове.

Броя на съдовете към края на отчетната година са както следва:

- Жълти тип „Бобър" с обем 1 100 л. за събиране на хартия, картон, пластмаса и метал - 130 бр.
- Жълти тип „Кофи" с обем 360 л. за събиране на хартия, картон, пластмаса и метал - 155 бр.
- Зелени тип „Иглу" – с обем 1 400 л. за събиране на отпадъци от стъклени опаковки - 130 бр.

Обслужването на контейнерите е по следната схема:
- Жълти контейнери тип „Бобър"- два пъти седмично в града и два пъти месечно в селата;
- Зелени контейнери тип „Иглу"- веднъж месечно в града и на три месеца в селата;

Общо през годината събрани и предадени за рециклиране отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъците са представени в следващата таблица:

| **Събрани и предадени за рециклиране и оползотворяване отпадъци през 2018 г. от системата за разделно събиране на отпадъци** | | |
|---|---|---|
| **Общо събрани отпадъци от опаковки** | **/тона/** | **980.660** |
| От тях рециклируеми: | | |
| Хартия | /тона/ | 464.080 |
| Пластмаса | /тона/ | 39.200 |
| Метал | /тона/ | 0.000 |
| Стъкло | /тона/ | 31.420 |
| **Общо рециклируеми отпадъци от опаковки** | **/тона/** | **534.700** |

През годината е извършен постоянен текущ контрол от назначените към общината контрольори по чистота. Същите извършват контрол за недопускането изхвърлянето на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал в контейнерите за смесени битови отпадъци, за изхвърляне на неразфасовани кашони, на отпадъци с произход различен от упоменатият на съответния контейнер, ровенето и изнасянето на отпадъци

от контейнерите и т.н. При констатирани нарушения се съставят констативни протоколи и/или актове според степента на нарушението. През 2018 г. са съставени общо 440 броя констативни протоколи за различни видове нарушения, като 290 броя са свързани с неправилното управление на отпадъците.

Съгласно сключеният договор за предварително третиране на отпадъци преди депониране през 2018 г. всички, образувани отпадъци от населените места на територията на Община Търговище са преминали през инсталацията за сепариране, преди тяхното депониране.

Целта на сепарирането е отделянето на оползотворимите и рециклируеми отпадъци от общия поток на отпадъците, с което се цели намаляване количеството на тези отпадъци, предназначени за депониране на Регионалното депо.

Общото количество на отпадъците, преминали през инсталацията за обработка е 8 351,12 тона, а извлечените за оползотворяване и/или рециклиране отпадъци е 2 944 тона, разпределени както следва:

| | **Извлечени материали** | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Месец** | **Стъкло** | **Хартия и картон** | **Черни метали** | **Цветни метали** | **Пластмаса** | **RDF** | **Фракция** | **ОБЩО** |
| Януари | 43,76 | 20,36 | 3,06 | 1,04 | 26,64 | 0,00 | 301,56 | **396,42** |
| Февруари | 7,56 | 14,4 | 2,3 | 0,8 | 18,32 | 0,00 | 231,66 | **275,04** |
| Март | 6,06 | 16,92 | 2,12 | 0,6 | 20,0 | 0,00 | 244,9 | **290,6** |
| Април | 32,94 | 23,06 | 2,7 | 1,04 | 23,4 | 0,00 | 339,96 | **423,1** |
| Май | 6,44 | 14,26 | 2,52 | 1,18 | 22,86 | 0,00 | 366,7 | **413,96** |
| Юни | 24,52 | 15,52 | 1,34 | 0,62 | 15,38 | 0,00 | 163,72 | **221,1** |
| Юли | 65,48 | 26,04 | 2,12 | 1,22 | 26,58 | 0,00 | 341,96 | **463,4** |
| Август | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | **0,00** |
| Септември | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | **0,00** |
| Октомври | 28,24 | 20,04 | 3,46 | 0,92 | 27,68 | 0,00 | 210,14 | **290,48** |
| Ноември | 32,2 | 5,54 | 3,5 | 1,02 | 6,42 | 0,00 | 121,22 | **169,9** |
| Декември | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | **0,00** |
| **ОБЩО:** | **247,2** | **156,14** | **23,12** | **8,44** | **187,28** | **0,00** | **2 321,82** | **2 944** |

## Цел 2: Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците

Община Търговище изгради и въведе в експлоатация „Площадка за компостиране на растителни и биоразградими отпадъци". На площадката се обработват всички растителни отпадъци от паркове и градини (окосена трева, листа, храсти и дървесина вкл. шредирана) от територията на Общината. През 2018 година на площадката са приети 390,850 тона растителни отпадъци.

**Цел 2: Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци;**

Изискванията на подпрограмата за изпълнение са достигане на националните цели за рециклиране на строителни отпадъци, чрез тяхното третиране на определени за целта площадки.

Община Търговище има изработен проект за изграждане на площадка за оползотворяване на строителни отпадъци. На този етап същата не е изградена поради необходимостта от големи финансови ресурси за това, като се очаква до края на програмния период същата да бъде започната и/или завършена.

Третирането на строителните отпадъци в Общината се извършва в землището на село Пролаз, където се намира бивша кариера за ломен камък, за която има изготвен и одобрен проект за рекултивация на нарушения терен, чрез запълването му със строителни и инертни отпадъци.

Третирането на строителните отпадъци се извършва след писмено подадено Заявление в общинска администрация и заплащане на съответната такса съгласно Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и права на територията на община Търговище.

През 2018 г. общото количество на приетите строителни и инертни отпадъци в склада, както и количеството на излишните земни маси са изразени в следващата таблица:

| **Складирани отпадъци през 2018 г. в склада в с.Пролаз** | |
|---|---|
| Строителни отпадъци | 1 325 куб.м. |
| Почва /изкопани земни маси/ | 5 245 куб.м. |
| **ОБЩО:** | **6 570 куб.м.** |

**Цел 2: Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци**

Община Търговище има издадено разрешително за дейности с отпадъци за площадка „Склад за съхранение на излезли от употреба луминесцентни лампи" където се съхраняват излезлите от употреба луминесцентни лампи от поддържането на уличното осветление в общината и от административната сграда. Съгласно разрешителното, в склада се води отчетна книга за приети и предадени отпадъци, като всяко едно действие относно този вид отпадък се записва в книгата и ежегодно се изпраща годишен отчет за получените и предадени отпадъци до Изпълнителна агенция по околна среда – гр.София. През 2018 г. са предадени за третиране 0,150 т. негодни за употреба лампи, съдържащи живак.

Община Търговище има сключен договор с организация по оползотворяване „Екобатери" АД за обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори. От разположената система от кошчета за събиране на стари батерии през 2018 г. са предадени 1 563,00 кг. за обезвреждане и третиране на организацията. Местата за събиране на стари батерии от бита са обявени в интернет сайта на Община Търговище в

секция „Околна среда”, като в по-голямата си част са разположени в административни сгради, обществени места, като училища, градини, библиотека, младежки дом и др.

| **Събрано количество Негодни за употреба батерии и акумулатори ( НУБА) през 2018 г.** | |
|---|---|
| ИЗТОЧНИК | КОЛИЧЕСТВО (кг) |
| от физически и юридически лица | 1 424,00 |
| от общинска администрация | 139,00 |
| **ОБЩО:** | **1 563,00** |

През 2018 г. продължава събирането по адреси от граждани на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/. Същото се извършва от фирма „Елтехресурс”АД, гр.София, съгласно сключен договор за дейността. На обявени телефони на интернет сайта на общината всеки гражданин може да подаде заявка и ненужното оборудване като печки, хладилници, телевизори, перални и др. електрически уреди и техника да му бъдат взети безвъзмездно директно от дома. Извозването им се извършва всеки месец на 21-во число.

| **Събрано количество Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) през 2018 г.** | | |
|---|---|---|
| **ВИД** | **КОД** | **КОЛИЧЕСТВО (кг)** |
| Флуоресцентни лампи | 20 01 21* | 232,50 |
| ИУЕЕО, съдържащо опасни компоненти | 20 01 35 * | 2 420 |
| ИУЕЕО, несъдържащо опасни компоненти | 20 01 36 | 37 342 |
| **ОБЩО КОЛИЧЕСТВО СЪБРАНО ИУЕЕО:** | | **39 994,5** |

** опасен отпадък, съгласно Наредба №2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците*

Организираното сметосъбиране в Община Търговище се извършва от Общинско предприятие „БКС-Търговище” създадено с Решение № 1 по Протокол 13/20.09.2016 г. на Общински съвет – Търговище с предмет „Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, сметосъбиране и сметоизвозване на смесени битови отпадъци от населените места в Община Търговище до Регионално депо за неопасни отпадъци или до сепарираща инсталация, поддържане на склад за строителни и инертни отпадъци в село Пролаз, поддръжка и ремонт на съдовете за отпадъци, изпълнение на дейностите като оператор на Регионално депо за неопасни отпадъци в землището на село Пайдушко, Община Търговище”.

Всички образувани отпадъци на територията на община Търговище се събират със специализирани автомобил от Общинското предприятие и се извозват на инсталацията за предварително третиране в град Търговище. След тяхното сепариране и отделяне на рециклируемите отпадъци останалата фракция се извозва на Регионалното депо в село Пайдушко за оползотворяване.

През 2018 г. е увеличен броя на контейнерите, както в града, така и в малките населени места в Общината. Към края на отчетната година, разпределението им е както следва:

| Район | 1.1 м$^3$ | 2 м$^3$ | 4 м$^3$ |
|---|---|---|---|
| **Търговище** – първи градски | 593 | | |
| **Търговище** – втори градски район | 449 | | |
| **Търговище** - предприятия | 68 | 8 | 30 |
| **Търговище-район Парка** | 39 | | |
| **Търговище** – кв.Въбел | 102 | | |
| **Търговище –** кв.Бряг | 30 | | |
| **Общо** гр.Търговище, кварталите и предприятията | **1 281 бр.** | **8** | **30** |
| **Район Лиляк** /с.Лиляк, с.Александрово, с.Пресиян, с.Цветница, с.Братово, с.Пайдушко, с.Божурка, с.Горна Кабда/ | 145 | 2 | |
| **Район Съединение** /с.Съединение, с.Бистра, с.Давидово, с.Ралица, с.Голямо Соколово/ | 102 | 1 | |
| **Район Дралфа** /с.Дралфа, с.Здравец, с.Момино, с.Подгорица, с.Росина, с.Кошничари, с.Голямо Ново, с.Кръшно, с.Маково, с.Миладиновци/ | 204 | | 1 |
| **Район Черковна** /с.Черковна, с.Вардун,с.Копрец, с.Търновца, с.Преселец, с.Драгановец, с.Пролаз/ | 151 | | |
| **Район Макариополско** /с.Макариополско, с.Мировец, с.Пресяк, с.Твърдинци, с.Буйново, с.Буховци/ | 137 | | |
| **Район Надарево** /с.Надарево, с.Пробуда, с.Алваново, с.Ловец, с.Острец, с.Осен, с.Васил Левски/ | 137 | | 1 |
| **Район Кралево** /с.Кралево, с.Певец, с.Дългач, с.Баячево, с.Руец, с.Овчарово/ | 165 | | |
| **Район Разбойна – Стража** /с.Разбойна, с.Стража/ | 67 | | |
| **Общ брой за селата** | 1 108 | 3 | 2 |
| **Общо брой: града и селата** | **2 389** | **11** | **32** |

През изминалата година е извършен ремонт на 123 броя контейнери в Общината, включващ подмяна на ходовата част, подмяна на пружини, гайки, болчета и др. Изградени са и 2 бр. площадки за контейнерите за отпадъци /джобове/.

Ежегодно до 30 октомври се изготвя заповед, чрез която се определят районите, включени в организираното сметосъбиране, както и честотата на обслужване на съдовете. Същата е издадена на 25.10.2017 г. и публикувана в интернет сайта на Общината за сведение на жителите.

Профилактиката по дезинфекцията на съдовете за отпадъци се изпълнява три месеца годишно през летния сезон - месеци юни, юли и август.

Годишното количество на приетите за обезвреждане отпадъци е 13 253,750 тона., от които от Община Търговище – 9 425,750 т. и Община Попово – 3 828,000 т.
За депонирането на тези отпадъци Общините Търговище и Попово, както и фирмите, депониращи отпадъци на депото са превели на РИОСВ-Шумен отчисления в размер на 414 568,50 лв**.** по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците, необходими за изграждане на съоръжения за третиране на отпадъци и 72 568,64 лв. по чл.60 от ЗУО за след експлоатационни грижи за депото.

**Цел 3: Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Общината по управление на отпадъците**

За по-добра информираност общината е качила на интернет сайта си в секция „Околна среда" подробна информация относно състоянието на околната среда, сключените договори с фирми и/или организации по оползотворяване на опасни отпадъци, лицата, които извършват дейности с отпадъци, като разделно събиране на отпадъците, депониране, сметосъбиране, събиране на строителни отпадъци, места и пунктове за предаване на отпадъци и др. Ежегодно се публикуват:

1. Годишни отчети по изпълнение на програмата за опазване на околната среда;
2. Отчет по изпълнение на програмата за управление на отпадъците;
3. Данни от резултатите от замерването на чистотата на атмосферния въздух в града;
4. Данни на лицата, които извършват дейности с отпадъци, като разделно събиране на отпадъците, депониране, сметосъбиране, събиране на строителни отпадъци и др.;
5. Инвестиционни намерения на граждани;
6. Заповеди на кмета на общината, касаещи околната среда;
7. Създаден е регистър на площадките в община Търговище, на които се предават отпадъци от хартия, картон, пластмаса, метал и стъкло;
8. Обявени са телефони за граждани за подаване на заявки за безплатно извозване на строителни отпадъци до 1 куб.м., за безплатно извозване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
9. Обявен е адрес на площадка за безвъзмездно събиране на опасни и едрогабаритни отпадъци от домакинствата, съгласно изискванията на чл.19, ал.3, т.11 от Закона за управление на отпадъците;
10. Обявен е „Горещ" телефон за граждани за подаване на сигнали за замърсяване;
11. Обявени са местата, на които гражданите могат да изхвърлят старите си батерии;
12. Обявени са местата на поставените контейнери за разделно събиране на отпадъците;

Друг източник освен сайта е и информационното табло в Центъра за административно обслужване. Там също се качват съобщения, касаещи околната среда.

Периодично информацията и рубриката „Околна среда" в сайта се допълва и актуализира с цел информираност на гражданите и осигуряване на лесен и достъпен начин за запознаване населението с изискванията за третиране на различните отпадъци в Общината и начина, по който са организирани.

**Цел 4: Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управлението на отпадъците;**

С тази подпрограма се цели придаването на възможно по-широк отзвук и гласност на общинската управа при извършване на дейностите по управление на отпадъците. Чрез информиране на обществеността ще се постигне по-добър процес и възприемственост от страна на гражданите за изпълнение целите на програмата.
Кампании сред населението община Търговище провежда всяка година, които както бе описано по-горе са отбелязването на големи мероприятия и/или празници, свързани с опазване на околната среда. Такива са Денят на Земята и кампанията „Да изчистим България заедно".
Целта на подпрограмата е да се организират конкретни целенасочени кампании сред населението. За организирането им обаче е необходимо първо да бъдат изпълнени по-голямата част от поставените цели в програма и организирането на всички системи за събиране и третиране на отпадъците. Към момента целенасочена кампания се извършва за разделното събиране, като предстои разработване и внедряване на такава и за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци.
Към момента изпълнението на тази цел в община Търговище се свежда до информираност, чрез интернет сайта, чрез обяви на информационното табло и, чрез провеждане на по-горе изложените кампании и мероприятия. Същите ще бъдат развивани, усъвършенствани и увеличавани по време на изпълнението на програмния период на програмата до 2020 г.

**Съгласували:**
инж. Митко Панайотов, *зам.кмет на община Търговище*
инж.Димо Димов, *директор на дирекция УТ*
**Изготвил:**
Йоана Стефанова, *ст.експерт в дирекция УТ*